

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

Ro'yxatga olindi
№ MO 10-20
2021 yil

O'zbekiston Respublikasi Oliy va
o'rta maxsus ta'lif vazirining
2021 yil "25" dekabr dagi
538 - sonli buyrug'i bilan
tasdiqlangan.

"Neft-gazkimyo sanoati texnologiyasi"

yo'nalishi bo'yicha oliy ta'lif muassasalari pedagog kadrlarini
qayta tayyorlash va malakasini oshirish kursining o'quv dasturi

Toshkent – 2021

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**OLIY TA'LIM TIZIMI PEDAGOG VA RAHBAR KADRLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISHNI TASHKIL ETISH
BOSH ILMIY - METODIK MARKAZI**

**TOSHKENT DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI HUZURIDAGI PEDAGOG
KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH TARMOQ MARKAZI**

Qayta tayyorlash va malaka oshirish kursining o'quv dasturi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lism yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini

Muvofiqlashtiruvchi kengashining

*2021 yil 25.12. dagi 9 - sonli bayonnomasi bilan
Ma'qullangan*

Tuzuvchilar:

"Kredit modul tizimi va o'quv jarayonini tashkil etish" moduli: yu.f.n., prof. V.Topildiev, t.f.n., dos. B.Sh.Usmonov, t.f.n., dos. R.A.Xabibullaev

"Ilmiy va innovatsion faoliyatni rivojlantirish" moduli: i.f.d., prof. R.Nurimbetov, i.f.d., prof. F.Nazarova, p.f.n., dos. M.Dexkanova.

"Pedagogning kasbiy professionalligini oshirish" moduli: p.f.d., prof. N.Muslimov, katta o'qituvchi R.Ishmuxamedov

"Ta'lrim jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish" moduli: p.f.d., prof. F.Zakirova, f.-m.f.n., dos. V.Karimova.

"Maxsus maqsadlarga yo'naltirilgan ingliz tili" moduli: katta o'qituvchilar F.Boysarieva, N.Djabborova, S.Tadjibaeva, U.Giyasova, Sh.Fayzullaeva

Maxsus fanlar bo'yicha: t.f.d., professor A.Qudratov, t.f.n. dosentlar A.Turg'unboev, X.A.Usmanova S.Sh.Xabibullaev, M.A. Eshmuxamedov, katta o'qituvchilar G.A.Djanalieva, M.D. Buronov.

Taqrizchilar:

t.f.n., dotsent O.Yu. Aripdjanov TKTI "Neft va neft-gazni qayta ishslash texnologiyasi" kafedrasini mudiri .

Xorijiy ekspert: PhD., professor, Takashi Kato

Department of Chemistry and Biotechnology School of Engineering The University of Tokyo (Yaponiya)

O'quv dasturi Toshkent davlat texnika universiteti Kengashining qarori bilan tasdiqqa tavsiya qilingan (2021 yil _____dagi - sonli bayonnomasi).

Kirish

Dastur O‘zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyabrda tasdiqlangan “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevral “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-4947-son, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 16 mart “Gaz xo‘jaligida xavfsizlik qoidalarini tasdiqlash to‘g‘risida” gi 226 son, 2019 yil 27 avgust “Oliy ta’lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining uzlusiz malakasini oshirish tizimini joriy etish to‘g‘risida”gi PF-5789-son, 2019 yil 8 oktyabr “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5847-son va 2020 yil 29 oktyabrdagi “Ilm-fanni 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-6097-sonli Farmonlari hamda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 23 sentyabr “Oliy ta’lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish bo‘yicha qo‘sishimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida” gi 797-sonli Qarori hamda 2021 yil 28 yanvardagi “Intellektual mulk ob’ektlarini muhofaza qilish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi PQ-4965-sonli O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlarida belgilangan ustuvor vazifalar mazmunidan kelib chiqqan holda tuzilgan bo‘lib, u oliy ta’lim muassasalari pedagog kadrlarining kasb mahorati hamda innovatsion kompetentligini rivojlantirish, sohaga oid ilg‘or xorijiy tajribalar, yangi bilim va malakalarni o‘zlashtirish, shuningdek amaliyotga joriy etish ko‘nikmalarini takomillashtirishni maqsad qiladi.

Dastur doirasida berilayotgan mavzular ta’lim sohasi bo‘yicha pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligiga qo‘yiladigan umumiy malaka talablari va o‘quv rejalarini asosida shakllantirilgan bo‘lib, uning mazmuni Kredit modul tizimi va o‘quv jarayonini tashkil etish, ilmiy va innovatsion faoliyatni rivojlantirish, pedagogning kasbiy professionalligini oshirish, ta’lim jarayoniga raqamlı texnologiyalarni joriy etish, maxsus maqsadlarga yo‘naltirilgan ingliz tili, mutaxassislik fanlar negizida ilmiy va amaliy tadqiqotlar, o‘quv jarayonini tashkil etishning zamonaviy uslublari bo‘yicha so‘nggi yutuqlar, pedagogning kreativ kompetentligini rivojlantirish, ta’lim jarayonlarini raqamlı texnologiyalar asosida individuallashtirish, masofaviy ta’lim xizmatlarini rivojlantirish, vebinar, onlayn, «blended learning», «flipped classroom» texnologiyalarini amaliyotga keng qo‘llash bo‘yicha tegishli bilim, ko‘nikma, malaka va kompetensiyalarni rivojlantirishga yo‘naltirilgan.

Qayta tayyorlash va malaka oshirish yo‘nalishining o‘ziga xos xususiyatlari hamda dolzarb masalalaridan kelib chiqqan holda dasturda tinglovchilarining

mutaxassislik fanlar doirasidagi bilim, ko'nikma, malaka hamda kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar takomillashtirilishi mumkin.

Qayta tayyorlash va malaka oshirish kursining o'quv dasturi quyidagi modullar mazmunini o'z ichiga qamrab oladi:

I. Pedagogning professional faoliyatidagi innovatsiyalar

- 1.1. Kredit modul tizimi va o'quv jarayonini tashkil etish.
- 1.2. Ilmiy va innovatsion faoliyatni rivojlantirish.
- 1.3. Pedagogning kasbiy professionalligini oshirish.

II. Pedagogning axborot va kommunikativ kompetentligini rivojlantirish

- 2.1. Ta'lif jarayoniga raqamlı texnologiyalarni joriy etish.
- 2.2. Maxsus maqsadlarga yo'naltirilgan ingliz tili.

III. Mutaxassislik fanlar

- 3.1. Intellektual mulk ob'ektlarining huquqiy muhofazasi
- 3.2. Neft va gazkimyosi.
- 3.3. Neft-gazkimyo sanoati maxsus jihozlarining konstruksiyasi, hisobi va loyihalash asoslari.
- 3.4. Neft va gazni yig'ish hamda uzatishga tayyorlash.
- 3.5. Texnologik jihozlarni korroziyadan himoya qilish.

IV. Malakaviy attestatsiya

Kursning maqsadi va vazifalari

Oliy ta'lif muassasalari "Neft-gazkimyo sanoati texnologiyasi" ta'lif yo'nalishlari va mutaxassisliklari umumkasbiy va mutaxassislik fanlardan dars beruvchi pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish kursining **maqsadi** pedagog kadrlarning innovatsion yondashuvlar asosida o'quvtarbiyaviy jarayonlarni yuksak ilmiy-metodik darajada loyihalashtirish, sohadagi ilg'or tajribalar, zamonaviy bilim va malakalarni o'zlashtirish va amaliyotga joriy etishlari uchun zarur bo'ladigan kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini takomillashtirish, shuningdek, ularning ijodiy faolligini rivojlantirishdan iborat.

Kursning **vazifalariga** quyidagilar kiradi:

"Neft-gazkimyo sanoati texnologiyasi" ta'lif yo'nalishida pedagog kadrlarning zamonaviy kasbiy bilim, ko'nikma, malakalarini takomillashtirish va rivojlantirish;

-pedagoglarning ijodiy-innovatsion faollik darajasini oshirish;

-mutaxassislik fanlarini o‘qitish jarayoniga zamonaviy axborot-kommunikasiya texnologiyalari va xorijiy tillarni samarali tatbiq etilishini ta’minlash;

-mutaxassislik fanlar sohasidagi o‘qitishning innovasion texnologiyalari va ilg‘or xorijiy tajribalarini o‘zlashtirish;

“Neft-gazkimyo sanoati texnologiyasi” ta’lim yo‘nalishida qayta tayyorlash va malaka oshirish jarayonlarini fan va ishlab chiqarishdagi innovatsiyalar bilan o‘zaro integrasiyasini ta’minlash.

Kurs yakunida tinglovchilarning bilim, ko‘nikma va malakalari hamda kompetentligiga qo‘yiladigan talablar:

“Kredit modul tizimi va o‘quv jarayonini tashkil etish”, “Ilmiy va innovatsion faoliyatni rivojlantirish”, “Pedagogning kasbiy professionalligini oshirish”, “Ta’lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish”, “Maxsus maqsadlarga yo‘naltirilgan ingliz tili” modullari bo‘yicha tinglovchilarning bilim, ko‘nikma va malakalariga qo‘yiladigan talablar tegishli ta’lim sohasi bo‘yicha pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish mazmuni, sifati va ularning tayyorgarligi hamda kompetentligiga qo‘yiladigan umumiy malaka talablari bilan belgilanadi.

Mutaxassislik fanlar bo‘yicha tinglovchilar quyidagi yangi bilim, ko‘nikma, malaka hamda kompetensiyalarga ega bo‘lishlari talab etiladi:

Tinglovchi:

- intellektual mulk ob’ektlarining huquqiy muhofazasi asoslarini;
- neft maxsulotlarining tarkibini kimyoviy, fizikaviy, aralash usullarda tadqiqotlash usullarini;
- neft va gazni komponentlarga ajratish usullarini;
- alkanlarning xossalari va ularni neft kimyo sanoatida ishlatalishini;
- adsorbsion va katalitik tozalash usullarini;
- kimyo sanoati maxsus jihozlarining konstruksiyasini;
- turli jinsli sistemalarni ajratish zamonaviy qurilmalarini;
- issiqlik almashinish jihozlarining zamonaviy konstruksiyalarini;
- modda almashinish jihozlarining maxsus konstruksiyalarini;
- xudud relefiga bog‘liq germetizatsiyalangan neftni yig‘ish tizimlarini;
- neft va gazni yig‘ish va tashishning andozaviy texnologik narxlarini;
- korroziyadan himoya qilishning neft va gaz bilan ta’minlash tizimidagi ahamiyatini;
- metallar kimyoviy korroziyasining sodir bo‘lish sharoitlarini;
- daydi toklar va bakteriyalar korroziyasini;

- o‘zgaruvchan tokli temir yo‘llarining yer osti metall qurilmalariga bo‘lgan ta’sirlarini;

- kimyoviy elektrokimyoviy korroziya tezliklarini ifodalovchi ko‘rsatkichlarini;
- yer osti quvurlarini korroziyadan himoya qilishdagi hozirgi zamon usullarni;
- yer osti parallel va dengiz osti quvurlarining katod himoyalarini **bilishi** kerak.

Tinglovchi:

- ishlab chiqarishda intellektual mulk ob’ektlaridan samarali foydalanish;
- neftni haydash va rektifikatsiyalash usullaridan foydanish;
- kimyo sanoati maxsus jihozlarini konstruksiyalash;
- alkanlarning neft-kimyo sanoatida ishlatilish qoidalaridan foydalanish;
- adsorsion va katalitik tozalash usullarini amaliyotda qo‘llash; jihozlarni ishlashini tahlil etish;
- turli jinsli sistemalarni ajratish zamonaviy qurilmalaridan foydalanish;
- quduq mahsulotlarini yig‘ish va uzatish tizimlarini tahlil qilish;
- quduq mahsulotini o‘lchash uchun ishlatilayotgan zamonaviy jihozlardan foydalanish;
- suv –neft emulsiyalarini parchalash usullarini o‘rganish;
- o‘zgaruvchan tokli temir yo‘llarining yer osti metall qurilmalariga bo‘lgan ta’sirlarini o‘rganish;
- yer osti quvurlarini korroziyadan himoya qilishdagi hozirgi zamon usullaridan foydalanish bo‘yicha **ko‘nikmalariga** ega bo‘lishi lozim.

Tinglovchi:

- intellektual mulk ob’ektlarining huquqiy muhofazasiga tegishli hujjatlarni rasmiylashtirish;
- neft mahsulotlarining tarkibini kimyoviy, fizikaviy va aralash usullarda tadqiqot qilish usullarini tahlil qilish;
- neft va gaz konlarida ishlatilayotgan separatorlarning ishlashini tahlil qilish;
- absorber va desorberlarning zamonaviy konstruksiyalari, ularni hisoblash;
- rektifikatsion kollonnalarining zamonaviy konstruksiyalari va ularni hisoblash;
- zamonaviy ekstraktorlarni hisoblash;
- parafinli neftni germetizatsiyalangan yig‘ish tizimini ishlab chiqish;
- konlarda neft yig‘ish tizimlarining ishlashini tahlil qilish;
- neft gazini yig‘ish tizimi gidravlik hisobini amalga oshirish;
- daydi toklar va ularning yerda va yer osti qurilmalarida hosil bo‘lishi mexanizmini ishlab chiqish;
- kimyoviy-elektrokimyoviy korroziya tezliklarini ifodalovchi ko‘rsatkichlarni hisoblash;
- o‘zgaruvchan tokli temir yo‘llarining yer osti metall qurilmalariga bo‘lgan

ta'sirlarini nazorat qilish;

- yer osti quvurlarini daydi toklar korroziyasidan himoya qilish bo'yicha **malakalariga** ega bo'lishi zarur.

Tinglovchi:

- innovatsion intellektual mulk ob'ektlarini amaliyotga joriy qilish;
- quvur o'tkazgichining o'tkazuvchanlik qobiliyatini oshirish chora-tadbirlarini ishlab chiqish;
- neft va gazni yig'ish tizimlari, hamda ularni tayyorlash texnologiyalarini tanlash;
- texnologik jihozlarni korroziyadan himoya qilish;
- katod stansiyalari va ularning ishini nazorat qilish **kompetensiyalariga** ega bo'lishi lozim.

Kurs hajmi

Qayta tayyorlash va malaka oshirish kursi 288 soatni tashkil etadi. Bunda o'quv dasturining 144 soat hajmi ishdan ajralmagan mustaqil malaka oshirish shakllari asosida, 144 soati to'g'ridan-to'g'ri (bevosita) malaka oshirish shaklida ishdan ajralgan holda amalga oshiriladi. Malaka oshirishning bevosita shaklida bir haftadagi o'quv yuklamasining eng yuqori hajmi 36 soatni tashkil etadi. Attestasiyadan muvaffaqiyatli o'tgan kurs tinglovchilariga O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015 yil 12 iyundagi PF-4732-sun Farmoni 3-ilovasi bilan tasdiqlangan davlat namunasidagi malaka attestati beriladi.

**"NEFT-GAZKIMYO SANOATI TEXNOLOGIYASI" YO'NALISHI
BO'YICHA QAYTA TAYYORLASH VA MALAKA OSHIRISH
KURSINING O'QUV MODULLARINING MAZMUNI**

**I. PEDAGOGNING PROFESSIONAL FAOLIYATIDAGI
INNOVATSIYALAR**

1.1. Kredit modul tizimi va o'quv jarayonini tashkil etish.

Xorijiy davlatlardagi kredit ta'lif tizimlari: Amerika Qo'shma Shtatlari kredit tizimi (USCS), Kreditlarning to'plash va o'tkazishning Britaniya tizim (SATS), Yevropa kredit tizimi (ECTS), Universitet kreditlarini o'tkazishning Osiyo - tinch okeani tizimi (UCTS). Kredit tizimi asosida ta'lif jarayonlarini tashkil etish va uning sifatini ta'minlashning innovatsion metodlari. Kredit-modul tizimida talabalarning mustaqil ishini rejalashtirish va tashkil qilish. Kredit-modul tizimida pedagoglar faoliyati. Kredit-modul tizimida o'quv jarayonining uslubiy ta'minoti. Sillabus. Ta'lif natijalari (Blum taksonomiyasi asosida). Bilim darajalari. Ta'lif natijalarini baholash usullari.

Ta’lim sohasini boshqarishning huquqiy asoslari. Ta’lim sohasiga oid qonun hujjatlari va ularning mazmuni. Pedagog xodimlarning mehnat munosabatlarini tartibga solish. Ta’lim muassasalarida korrupsiyani oldini olish va unga qarshi kurashishning huquqiy va ma’naviy-ma’rifiy asoslari.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy ta’lim tizimiga oid qabul qilgan farmonlari, qarorlari va farmoyishlari. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Oliy ta’lim tizimiga tegishli normativ-huquqiy hujjatlari.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rtalik maxsus ta’lim vazirligining ta’limtarbiya jarayonini tashkil etishga oid normativ-huquqiy hujjatlari. Davlat ta’lim standartlari, tegishli ta’lim (mutaxassislik) yo‘nalishlari bo‘yicha davlat ta’lim standarti, o‘quv rejalar va fan dasturlari va ularga qo‘yiladigan talablar. O‘quv rejalar va o‘quv fanlari dasturlarini takomillashtirish tamoyillari. O‘quv yuklamalarini rejalashtirish va ularning bajarilishini nazorat qilish metodlari.

1.2. Ilmiy va innovatsion faoliyatni rivojlantirish.

O‘zbekiston Respublikasining “Ilm-fan va ilmiy faoliyat to‘g‘risida”gi hamda “Innovatsion faoliyat to‘g‘risida”gi Qonunlari hamda O‘zbekiston Respublikasida ilm-fanni 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasining mazmuni va mohiyati.

O‘zbekiston Respublikasida ilmiy va innovatsion faoliyatni rivojlantirishning maqsadi, vazifasi va uning metodologik asoslari. Ilmiytadqiqot natijalarini tijoratlashtirish va innovatsion faoliyatning huquqiy asoslari. Ilmiy ishlanmalar va tijoratlashtirish ob’ektlari. Innovatsion ishlanmalar, davlat ilmiy-texnik dasturlari, loyihalari, startap-loyihalarni rasmiylashtirish. Oliy ta’lim muassasalarida ta’lim, fan, innovatsiya va ilmiy tadqiqotlar natijalarini tijoratlashtirish uzviy bog‘liqligini nazarda tutuvchi «Universitet 3.0» konsepsiyasini bosqichma-bosqich joriy etish.

Zamonaviy universitetlarda texnologiyalar va loyiha boshqaruvi.

Fan, ixtirochilik va texnologiyalar transferini rivojlantirish va innovatsion faoliyatni moliyalashtirish tizimini takomillashtirish.

Infratuzilma va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish. Ta’lim tizimini takomillashtirish va inson kapitalini rivojlantirish. Pedagogning innovatsion faoliyatini rivojlantirish. Professor-o‘qituvchining tadqiqotchi sifatida nashr faolligini rivojlantirish. Xalqaro ilmiy-texnik ma’lumotlar bazalari va ularning tavsiflari. Ilmiy maqolalarga qo‘yilgan talablar, maqolani tayyorlash, chop etish tartiblari. Pedagogning shaxsiy, kasbiy axborot maydonini Scopus, ScienceDirect, Mendeley tizimlari asosida takomillashtirish.

1.3. Pedagogning kasbiy professionalligini oshirish.

Professional o‘qituvchi shaxsi. Pedagogning kompetentligi va kreativligi. Pedagogning kasbiy professionalligi va uni innovatsion faoliyatda namoyon bo‘lishi. Kasbiy-pedagogik tayyorgarlik jarayonida tayanch (soft skills), maxsus (hard skills) kompetensiyalar mazmuni. Modulli-kompetentli, integrativ, innovatsion-kreativ yondashuvlar. Ta’lim jarayonini loyihalash va modellashtirish pedagogning kasbiy professional ijodkorligini rivojlantirish omili.

O‘quv mashg‘ulotlarining zamonaviy turlarini (loyiha, aralash ta’lim, virtual laboratoriya, debat) tashkil etish va o‘tkazish metodikasi. Talabalarda tanqidiy, o‘zini-o‘zi (motivatsion, intellektual, amaliy-faoliyatli, faol kommunikatsiya va jamoaviy ish) rivojlantirish va kreativ fikrlashni shakllantirish usullari (dizayn-fikrlash, skamper va x.q.). Talabalarning mustaqil ishlarini tashkil etishning zamonaviy shakllari.

Steam-ta’lim (Science – aniq fanlar, Technology – texnologiyalar, Engineering – texnik ijodkorlik, Art – ijodiy san’at, Mathematics – matematika) va STREM-ta’lim (fan, texnologiyalar, robot texnikasi, injeneriya va matematika) xususiyatlari.

II. PEDAGOGNING AXBOROT VA KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH

2.1. Ta’lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni joriy etish.

Raqamli texnologiyalar va ularning didaktik imkoniyatlari. Ta’lim jarayonlarini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish. «Elektron universitet» va uning xususiyatlari.

Vebinar, onlayn ma’ruza, «blended learning», «flipped classroom» texnologiyalarini amaliyotga joriy etish. Masofaviy ta’lim platformalari va ulardan foydalanib, ta’lim jarayonlarini tashkil etish.

Ta’lim jarayonlarida «bulutli texnologiyalar»dan foydalanish. Bulutli xizmatlaridan foydalangan holda o‘quv jarayonini va axborot ta’lim maydonini takomillashtirish.

Multimediali interaktiv o‘quv-uslubiy qo‘llanmalarni va elektron ta’lim resurslarini yaratish, ulardan ta’lim tizimida foydalanish. QR-kod va undan foydalanish.

Pedagogik faoliyatda interaktiv infografika vositalaridan foydalanish.

2.2. Maxsus maqsadlarga yo‘naltirilgan ingliz tili.

Maxsus maqsadlarga yo‘naltirilgan ingliz tili (English for Specific Purposes) – kasb sohasidan kelib chiqib ingliz tilini o‘rgatish. Kasb soha vakillari tomonidan minimal grammatika (Present Indefinite Tense, Present Continuous Tense, Past Indefinite Tense, Future Indefinite Tense) hamda sohaga oid faol so‘zlarni (minimal 400) yoddan bilishi. Grammatika va leksikani kommunikativ maqsadlarda o‘rgatishga zamonaviy yondashuv. Ingliz tilida autentik vaziyatlarni tahlil qilish. Tinglovchilarda autentik vaziyatlarga oid: e-mail yozish, so‘zlashish (ilmiy yo‘nalishi haqida), tushunish (jarayonni tinglab tushunish) va o‘qib tushunish (gazeta va jurnallardagi kasb sohasiga oid maqolani o‘qish) ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Sohaga yo‘naltirilgan mavzularda til ko‘nikmalarini rivojlantirish, mutaxassislik fanlarini xorijiy tilda o‘qitishni loyihalashtirish. Ilmiy tadqiqotlarga yo‘naltirilgan til ko‘nikmalarini o‘zlashtirish, ilmiy matnlarning rezyumesini tayyorlash, xorijiy adabiyotlar bilan ishlash. Xorijiy mutaxassislar bilan muloqot stereotiplari. Elektron xatlar yozish, xorijiy tilda taqdimotlar tayyorlash.

Kundalik va ijtimoiy hayotga oid mavzular: Shaxs va shaxsiyat. Oziq-ovqat. Sihat-salomatlik. Oilaviy qadriyatlar. Shahar va qishloq hayoti. Dam olish va sport bilan shug‘ullanish. Kasb-hunar va ishbilarmonlik. Ommaviy axborot. Munosabatlар. Tibbiyot, ilm-fan, zamonaviy texnologiyalar sohasidagi etika masalalari.

Rezyume to‘ldirish, madaniy hordiq, telefonda suhbat. Sayohat va turizm, transport sohasi, biznes faoliyat, kashfiyotlar, san’at, fan, ta’lim va texnologiya sohasi, atrof-muhitni muhofaza qilish. Sohaga oid davrning eng dolzarb muammolarini o‘rganish, muhokama va tahlil qilish.

III. MUTAXASSISLIK FANLAR

3.1. Intellektual mulk ob’ektlarining huquqiy muhofazasi.

Intellektual mulk ob’ektlari. Asosiy tushunchalar. IMO sohasida O‘zbekiston qonunchiligi. Me’yoriy hujjatlar va ularning turlari. IMOLarini litsenziyalash.

O‘zR Adliya vazirligi huzuridagi IMA ning yangi tuzilmasi (2019 yil). Intellektual mulk huquqi va jamiyatning rivojlanishi. Ilmiy kashfiyotlar va uning ob’ektlari. EHM uchun dasturlar va ma’lumotlar bazalari. Ixtiro, ixtiro turlari. Ixtiroga patent berish uchun talabnomalar hujjatlari.

Intellektual mult mahsulotlarining noan'anaviy ob'ektlari. Foydali model, sanoat namunalari, tovar belgilari va ularning kelib chiqish joylari.. Patent axboroti. Xalqaro patent tasnifi.

3.2. Neft va gazkimyosi.

Neft kimyo va gazkimyo sanoatining hozirgi holati va istiqboli. Neft, gazni qayta ishslash zavodlari. Neft mahsulotlarining tarkibini kimyoviy, fizikaviy va aralash usullarda tadqiqot qilish usullari.

Neft va gazni komponentlarga ajratish usullari. Neftni haydash va rektifikatsiyalash. Nef va gazni komponentlarga ajratish usullari. Neft mahsulotlarini ekstraksiya bilan tozalash va ajratish.

Alkanlarning xossalari va ularni neft kimyo sanoatida ishlatilishi. Alkanlarning fizik-kimyoviy xossalari, ularning olinishi. Alkanlarning neft-kimyo sanoatida ishlatilishi.

Adsorsion va katalitik tozalash usullari. Almosilikatlar yordamida to‘yinmagan uglevodorodlardan tozalash. Tabiiy boksit katalizatorlar yordamida oltingugurtli birikmalardan tozalash.K katalitik demerkaptanlash.

3.3. Neft-gazkimyo sanoati maxsus jihozlarining konstruksiyasi, hisobi va loyihalash asoslari.

Kimyo sanoati maxsus jihozlarining konstruksiyasi. Ishlab chiqarish uskunalariga qo‘yiladigan asosiy talabalar. Uskunalarini hisoblash metodlari. Texnologik va mexanik hisoblash.

Turli jinsli sistemalarini ajratish zamonaviy qurilmalari. Qobiq quvurli issiqlik almashinish apparatlari. Issiqlik almashinish jihozlarining zamonaviy konstruksiyalari.

Modda almashinish jihozlarining maxsus konstruksiyalari. Davriy ishlaydigan rektifikatsion kolonnalar. Uzluksiz ishlaydigan rektifikatsion qurilmalar. Suyuqliknini sochib beruvchi absorberlar. Nasadkali va tarelkali absorberlarni hisoblash.

Katalitik kreking reaktorlari. Lift –reaktorli katalitik kreking qurilmasi reaktori. Qoldiq xom ashyoning ikkita regeneratorli katalitik qurilmasi reaktori. Mikrosferik katalizator.

3.4. Neft va gazni yig‘ish hamda uzatishga tayyorlash.

Quduq mahsulotlarini yig‘ish va uzatish tizimlari. Xudud relefiga bog‘liq germetizatsiyalangan neftni yig‘ish tizimlari. Parafinli neftni germetizatsiyalangan yig‘ish tizimi.

Yig‘ish tizimlarini modernizatsiya qilish. Konlarda neft yig‘ish tizimlarining ishlashini tahlil qilish. Yig‘ish tizimlarini modernizatsiya qilish. Quduq mahsulotini o‘lchash uchun ishlatilayotgan zamonaviy jihozlar. Neft gazini yig‘ish tizimi gidravlik hisobi.

Neft va gazni yig‘ish va tashishning andozaviy texnologik narxlari. Neftni barqarorlash. Separatorlar turlari va ularning konstruksiyalari. Neft va gaz konlarida ishlatilayotgan separatorlarning ishlashini tahlil qilish.

Neftni tuzsizlantirish va suvsizlantirish usullari. Suv-neftli dispers tizimlari va ularning xossalari. Suv –neft emulsiyalarini parchalash usullari.

3.5. Texnologik jihozlarni korroziyadan himoya qilish.

Metallar korroziysi. Metallar korroziyasining xalq xo‘jaligiga ziyoni. Korroziya jarayonlarining klassifikatsiyasi va korrozion yemirilishining ko‘rinishlari. Korroziyadan himoya qilishning neft va gaz bilan ta’minlash tizimidagi ahamiyati.

Metallar kimyoviy korroziyasining sodir bo‘lish sharoitlari. Gaz korroziysi va unda bo‘ladigan jarayonlar. Tok o‘tkazmaydigan suyuqliklardagi korroziya. Atmosfera korroziysi.

Daydi toklar va bakteriyalar korroziysi. Daydi toklar va ularning yerda va yer osti qurilmalarida hosil bo‘lishi mexanizmi. O‘zgaruvchan tokli temir yo‘llarining yer osti metall qurilmalariga bo‘lgan ta’sirlari. Yer osti metall qurilmalarining bakteriyalar ta’siridagi korroziysi. Kimyoviy–elektrokimyoviy korroziya tezliklarini ifodalovchi ko‘rsatkichlar.

Yer osti quvurlarini korroziyadan himoya qilishdagi hozirgi zamon usullari. Quvurlarni maxsus yotqizish usullari va ularning himoya qilish mexanizmi. Yer osti quvurlarini katod va elektrodrenaj himoyalari. Quvurlarning katod himoyasi va uning himoya qilish mexanizmi.

IV. MALAKAVIY ATTESTATSIYa

Tinglovchilarning malakaviy attestatsiyasi kasbiy, o‘quv-metodik va ilmiy-metodik faoliyati natijalari (elektron portfolioda qayd etilgan ko‘rsatkichlari), kursni tamomlagandan keyingi onlayn test sinovlari hamda Attestatsiya komissiyasida bitiruv ishini himoya qilish asosida o‘tkaziladi.

Amaliy mashg‘ulotlarni tashkil etish bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg‘ulotlarda tinglovchilar o‘quv modullari doirasidagi ijodiy topshiriqlar, keyslar, o‘quv loyihalari, texnologik jarayonlar bilan bog‘liq vaziyatli masalalar asosida amaliy ishlarni bajaradilar.

Amaliy mashg‘ulotlar zamonaviy ta’lim uslublari va innovatsion texnologiyalarga asoslangan holda o‘tkaziladi. Bundan tashqari, mustaqil holda o‘quv va ilmiy adabiyotlardan, elektron resurslardan, tarqatma materiallardan foydalanish tavsiya etiladi.

Mustaqil malaka oshirishni tashkil etish bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Mustaqil malaka oshirish quyidagi shakllarni o‘z ichiga oladi: ochiq o‘quv mashg‘ulotlari va mahorat darslarini tashkil etish; iqtidorli va iste’dodli talabalar bilan ishslash; ilmiy konferensiyalarda ma’ruza bilan qatnashish; ilmiy jurnallarda maqolalar chop etish; ko‘rgazma va tanlovlarda ishtirok etish; ilmiy loyihalarda ishtirok etish; xalqaro (impakt-faktorli) nashrlarda maqolalar e’lon qilish; ixtiro (patent), ratsionalizatorlik takliflari, innovatsion ishlanmalarga mualliflik qilish; monografiya, mualliflik ijodiy ishlar katalogini tayyorlash va nashrdan chiqarish; o‘quv adabiyotlari (darslik, o‘quv qo‘llanma, metodik qo‘llanma)ni tayyorlash va nashrdan chiqarish; falsafa doktori (PhD) darajasini olish uchun himoya qilingan dissertatsiyaga ilmiy rahbarlik qilish.

Pedagog kadrlarning mustaqil malaka oshirish natijalari elektron portfolio tizimida o‘z aksini topadi.

Mustaqil malaka oshirish davrida pedagoglar asosiy ish joyi bo‘yicha pedagogik amaliyotdan o‘tadilar. Pedagogik amaliyot davrida pedagog asosiy ish joyi bo‘yicha kafedraning yetakchi professor-o‘qituvchilarini 2 ta darsini kuzatadilar va tahlil qiladilar hamda kafedra a’zolari ishtirokida talabalar guruhi uchun 1 ta ochiq dars o‘tkazadi. Ochiq dars tahlili hamda pedagog tomonidan kuzatilgan darslar xulosalari kafedraning yig‘ilishida muhokama etiladi va tegishli kafedraning bayonnomasi bilan rasmiylashtiriladi.

Shuningdek, mustaqil malaka oshirish jarayonida tinglovchi qo‘yidagi bilim va ko‘nikmalarini rivojlantirishi lozim:

- ta’lim, fan va ishlab chiqarishni integratsiyalashni tashkil etish, kadrlar buyurtmachilari va mehnat bozori ehtiyojlarini hisobga olgan holda o‘quv rejalarini va fanlar dasturlarini shakllantirish;
- o‘quv mashg‘ulotlarining har xil turlari (ma’ruzalar, amaliy mashg‘ulotlar, laboratoriya mashg‘ulotlari, kurs ishlari loyihalari, malaka bo‘yicha amaliy mashg‘ulotlar)ni tashkillashtirish;
- talabalar o‘rtasida milliy mustaqillik g‘oyalari asosida ma’naviy-axloqiy va tarbiyaviy ishlarni olib borish, ta’lim jarayoni qatnashchilari bilan o‘zaro munosabatlarda etika normalari va nutq madaniyati, talabalarning bilim va ko‘nikmalarini nazorat qilishni tashkil etish va ilmiy-metodik ta’minlash, iqtidorli

talabalarni qidirib topish, tanlash va ular bilan ishslash metodlarini bilish va amalda qo'llash;

- oliy ta'limda menejment va marketing asoslarini bilish va amaliy faoliyatga tatbiq etish;
- mustaqil ta'lim olish yo'li bilan o'z bilimlarini takomillashtirish.

Ko'chma mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Ko'chma mashg'ulotlar nazariy va amaliy mashg'ulotlarda olingan bilim hamda ko'nikmalarni yanada mustahkamlash maqsadida oliy ta'lim muassasalari, iqtisodiyot tarmoqlari soha korxona va tashkilotlari, ilmiy-tadqiqot muassasalarda tashkil etiladi.

Dasturning axborot-metodik ta'minoti

Modullarni o'qitish jarayonida ishlab chiqilgan o'quv-metodik materiallar, tegishli soha bo'yicha ilmiy jurnallar, Internet resurslari, multimedia mahsulotlari va boshqa elektron va qog'oz variantdagi manbalardan foydalanyladi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

I .O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari

1. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: “O‘zbekiston”, 2017. – 488 b.
2. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. 1-jild. – T.: “O‘zbekiston”, 2017. – 592 b.
3. Mirziyoev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. T.: “O‘zbekiston”, 2018. – 507 b.
4. Mirziyoev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. 3-jild.– T.: “O‘zbekiston”, 2019. – 400 b.
5. Mirziyoev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild.– T.: “O‘zbekiston”, 2020. – 400 b.
6. Sharipov Q.A. va b. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining BMT Bosh assambleyasida so‘zlagan nutqini o‘rganish bo‘yicha o‘quv qo‘llanma (Matn); - T.:”Ma’naviyat”, 2021. – 280 bet.

II.Normativ-huquqiy hujjatlar

7. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: O‘zbekiston, 2018.
8. O‘zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyabrda qabul qilingan “Ta’lim to‘g‘risida”gi O‘RQ-637-sonli Qonuni.
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 1992-yil 7 sentyabr Neft mahsulotlarini sotishda tartib o‘rnatish va tarmoqni boshqarish tizimini takomillashtirish choralari to‘g‘risida PF- 470 sonli Farmoni
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015 yil 12 iyun “Oliy ta’lim muasasalarining rahbar va pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi PF-4732-sonli Farmoni.
11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevral “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi 4947-sonli Farmoni.
12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 9 mart “2017 — 2021 yillarda uglevodorod xom ashyosini qazib olishni oshirish dasturini tasdiqlash to‘g‘risida” PQ-2822 sonli Qarori
13. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 aprel "Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-2909-sonli Qarori.
14. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 aprel “Gaz ta’minti tizimida bozor mexanizmlarini keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi PQ-2907 sonli Qarori.
15. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 21 sentyabr “2019-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini innovatsion rivojlantirish strategiyasini

tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5544-sonli Farmoni.

16. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 27 may “O‘zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5729-sonli Farmoni.

17. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 17 iyun “2019-2023 yillarda Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universitetida talab yuqori bo‘lgan malakali kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish va ilmiy salohiyatini rivojlantiri chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4358-sonli Qarori.

18. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 9 iyul “Aholi va iqtisodiyotni energiya resurslari bilan barqaror ta’minalash, neft-gaz tarmog‘ini moliyaviy sog‘lomlashtirish va uning boshqaruv tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi PQ 4388 sonli Qarori.

19. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 27 avgustda “Oliy ta’lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining uzlusiz malakasini oshirish tizimini joriy etish to‘g‘risida”gi PF-5789-sonli Farmoni.

20. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabr “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5847-sonli Farmoni.

21. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2020 yil 25 yanvardagi Oliy Majlisga Murojaatnomasi

22. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 29 oktyabr “Ilm-fanni 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-6097-sonli Farmoni

23. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2014 yil 23 iyun Neftni qayta ishlash mahsulotlaridan foydalanish qoidalarini tasdiqlash to‘g‘risida 164 sonli Qarori

24. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 16 mart “Gaz xo‘jaligida xavfsizlik qoidalarini tasdiqlash to‘g‘risida” gi 226 sonli Qarori

25. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 23 sentyabr “Oliy ta’lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish bo‘yicha qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi 797-sonli Qarori.

26. Postanovlenie Prezidenta Respubliki Uzbekistan ot 7 iyulya 2019 goda v oblasti intellektualnoy sobstvennosti «Gosudarstvennyy» O merax po sovershenstvovaniyu upravleniya Postanovleniem PP-4380.

27. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 28 yanvardagi “Intellektual mulk ob’ektlarini muhofaza qilish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi PQ-4965-sonli qarori.

III. Maxsus adabiyotlar

28. Asekretov O.K., Borisov B.A., Bugakova N.Yu. i dr. Sovremennoye obrazovatelnye texnologii: pedagogika i psixologiya: monografiya. – Novosibirsk: Izdatelstvo SRNS, 2015. – 318 s. <http://science.vvsu.ru/files/5040BC65-273B-44BB-98C4-CB5092BE4460.pdf>
29. Belogurov A.Yu. Modernizatsiya protsessa podgotovki pedagoga v kontekste innovatsionnogo razvitiya obshchestva: Monografiya. — M.: MAKS Press, 2016. — 116 s. ISBN 978-5-317-05412-0.
30. Buronov M.D., Xabibullaev S.Sh. Neft va gazni yig‘ish,tayyorlash va uzatish O‘quv qo‘llanma 1 qism. –T.TDTU.2020y.-220 b.
31. Maxamatxojaev D.R. Neft va gazni qayta ishslash sanoati texnologik jixozlari. Darslik. -T.: TAQI nashriyoti, 2020. -396 b
32. David Spencer “Gateway”, Students book, Macmillan 2012.
33. English for Specific Purposes. All Oxford editions. 2010, 204.
34. Gulobod Qudratulloh qizi, R.Ishmuhamedov, M.Normuhammedova. An’anaviy va noan’anaviy ta’lim. – Samarqand: “Imom Buxoriy xalqaro ilmiytadqiqot markazi” nashriyoti, 2019. 312 b.
35. Mitchell H.Q, Marileni Malkogianni “PIONEER”, B1, B2, MM Publications. 2015. 191.
36. Mitchell H.Q. “Traveller” B1, B2, MM Publications. 2015. 183.
37. Ibraymov A.E. Masofaviy o‘qitishning didaktik tizimi. metodik qo‘llanma/ tuzuvchi. A.E. Ibraymov. – Toshkent: “Lesson press”, 2020. 112 bet.
38. Ishmuhamedov R.J., M.Mirsoleeva. O‘quv jarayonida innovatsion ta’lim texnologiyalari. – T.: «Fan va texnologiya», 2014. 60 b.
39. Ignatova N. Yu. Obrazovanie v sifrovyyu epoxu: monografiya. M-vo obrazovaniya i nauki RF.– Nijniy Tagil: NTI (filial) UrFU, 2017. – 128 s. http://elar.urfu.ru/bitstream/10995/54216/1/978-5-9544-0083-0_2017.pdf.
40. Konnova G.V. Oborudovanie transporta i xraneniya nefti i gaza. Rostov-na-Donu: Feniks, 2016. – 126 s.
41. Lindsay Clandfield and Kate Pickering “Global”, B2, Macmillan. 2013. 175.
42. Muslimov N.A va boshqalar. Innovatsion ta’lim texnologiyalari. O‘quv-metodik qo‘llanma. – T.: “Sano-standart”, 2015. – 208 b.
43. Oliy ta’lim tizimini raqamli avlodga moslashtirish konsepsiysi. Yevropa Ittifoqi Erasmus+ dasturining ko‘magida. https://hiedtec.ecs.uniruse.bg/pimages/34/3._UZBEKISTAN-CONCEPT-UZ.pdf.
44. Radjapov U., Umirov R., Salimov Z. Pnevmaticheskiy transport i pnevmoseparatsiya voloknisto-syipuchix materialov. – T.: Fan, 2015. –274s.

45. Rahmonov T., Salimov Z., Umirov R. Mokraya ochistka gazov v apparatax s podvijnoy nasadkoy. – T.: Fan, 2017. – 162 s.
46. Salimov Z.S. Neft va gazni qayta ishlash jarayonlari va uskunalari. Darslik. -T.: 2015. -510 bet.
47. Steve Taylor “Destination” Vocabulary and grammar”, Macmillan 2010.
48. Salimov Z., Kadylarov I., Saydaxmedov Sh. Polifunktionalnye katalizatory i gidrogenizatsionnye protsessy neftepererabotki. – T.: Fan, 2017. – 110 s.
49. Salimov Z., Rahmonov T. Kimyoviy ishlab chiqarish jarayonlari va qurilmalari. – T.: Universitet. 2016. – 320 b.
50. Salimov Z., Rahmonov T. Neft va gazni qayta ishlash jarayonlari va uskunalari. I qism. – T.: Cho‘lpon, 2018. – 255 b.
51. Usmonov B.Sh., Habibullaev R.A. Oliy o‘quv yurtlarida o‘quv jarayonini kredit-modul tizimida tashkil qilish. O‘quv qo‘llanma. T.: “Tafakkur” nashriyoti, 2020 y. 120 bet.
52. Yusupbekov N.R., Nurmuxamedov H.S., Zokirov S.G. Kimyoviy texnologiya asosiy jarayon va qurilmalari. Darslik. –T.:Sharq NMAK,2016. -646 bet.
53. Kak zaščitit intellektualnyu sobstvennost v Rossii. Pod redaksiey Korchagina A.D. - M.: INFRA-M,2019, 335 s.
54. Tolok I.Yu., Tolok T.V. Zaščita intellektualnoy sobstvennosti i patentovedenie. Uchebnoe posobie. Kazan. Nas. Issled. Texnol. Un-t. 2017. S.331.
55. Alekseev G.V., Borovkov M.I., Dmitrichenko I.M. Osnovy zaščity intellektualnoy sobstvennosti: uchebnoe posobie dlya VUZov.-SPb.: IS «Intermediya», 2016. - 264s.
56. O‘zR ning «Ixtiro, foydali model va sanoat namunalari haqida»gi 6.05.94,N 1063-XII dagi amalga kiritilgan qonunlari (Keyingi tuzatishlar bilan).
57. O‘zR IMA ning rasmiy nashri «Rasmiy axborotnama», bir yilda 12 ta son. Toshkent. 2021 yy.
58. “Hov to get a European patent” / Guide for applicants. – Munich, ERO, 2016, 82 r.

IV. Internet saytlar

59. <http://edu.uz> – O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi
60. <http://lex.uz> – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi
- 51.<http://bimm.uz> – Oliy ta’lim tizimi pedagog va rahbar kadrlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishni tashkil etish bosh ilmiy-metodik markazi

52. <http://ziyonet.uz> – Ta’lim portali ZiyoNET
53. <http://natlib.uz> – Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi
54. <http://www.chem.msu.su/ru>
55. <http://www.colibri.ru>
56. <http://book.vsem.ru/>
57. <http://www.books.econprofi.ru>
58. <http://www.ima.uz>
59. <http://www.fips.ru>
60. <http://ipdl.wipo.int>

“ISHLAB CHIQILGAN”:

Oliy ta’lim tizimi pedagog va rahbar kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishni tashkil etish
Bosh ilmiy-metodik markazi
Direktor T.T.Shoymardonov
“ ” 2021 y.
M.O.

Toshkent davlat texnika universiteti
Rektor S.M.Turabdjanov
“ ” 2021 y.
M.O.

Toshkent davlat texnika universiteti huzuridagi pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini
oshirish tarmoq markazi
Direktor Q.Q.Qurolov
“ ” 2021 y.
.O.M.

“KELISHILGAN”:

Kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirishni tashkil etish hamda muvofiqlashtirish boshqarmasi
Boshqarma boshlig‘i F.T.Esanboboev
“ ” 2021 y.
M.O.